

เทศน์เช้า วันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๖๐

พระอาจารย์สงบ มนัสสุนโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะเนาะ ตั้งใจฟังธรรม ฟังธรรมเพื่อขโมยหัวใจของเราไป หัวใจของสัตว์โลก เวลาเกิดมามันทุกข์มันยาก เวลามันทุกข์มันยาก มันทุกข์มันยากเกิดมา เกิดมาจากเวรจากกรรมนะ เพราะเรามีเวรมีกรรม เราถึงได้มาเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา แต่คนสร้างบุญกุศลมาเขาเกิดมาด้วยความรื่นเริง เกิดมาด้วยความอาหาญนะ

เวลาพระโพธิสัตว์ พระโพธิสัตว์เกิดมาจะสร้างแต่คุณงามความดี เขาสร้างคุณงามความดี แล้วเขาทำเพื่อสังคม ทำเพื่อโลกนี้ ถ้าทำเพื่อโลก นั้นนะเพราะจิตใจของเขา เขาสร้างของเขาอย่างนั้นจนมันเป็นความคิด จนมันเป็นความเคยชิน

แต่ของเรา เวลาเราคิด เราคิดเห็นแก่ตัวไป คิดแต่เรื่องของเราก่อนไป คิดว่าเราจะทำอย่างไรเราจะประสบความสำเร็จ คิดอย่างไรเราทำแล้วเราจะขีดหน้าชูตา เราคิดของเราไป

แต่ถ้าคนมีธรรมๆ นะ คำว่า “ขีดหน้าชูตา” มันขีดหน้าชูตาที่ไหน มันขีดหน้าชูตาในหัวใจนั่นไง ถ้าหัวใจมันรื่นเริง หัวใจมันอาหาญ ทำสิ่งใดทำด้วยความสุขตลอดนะ จะมีของเล็กมีของน้อย เขาก็มีความสุขของเขา ถ้ามีความสุขของเขา มันมีอะไรไปเบียดเบียนในใจของเขา ถ้าไม่มีอะไรเบียดเบียนในใจของเขา เขาทำด้วยความรื่นเริง เห็นไหม นี่ถ้ากรรมดีพาเกิด

กรรมดีๆ กรรมดีพาเกิด เกิดมาใช้ชีวิต พอเกิดมาใช้ชีวิตมันต้องเกิด เพราะจิตนี้เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะไม่มีสิ้นไม่มีสุดหรอก จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ จิตของคนที่มีคุณงามความดี เขาสร้างแต่ศิลปวัฒนธรรม ศิลปวัฒนธรรม ศิลปะทำให้จิตใจของคนนุ่มนวล ศิลปะไป ศิลปะมันมาจากไหนละ ศิลปะมันต้องสังคัมรุ่มเย็นเป็นสุขนะ ศิลปะรุ่มเย็นเป็นสุข สิ่งนั้นเขาถึงได้ฝึกหัดเจ้อจกันมา เวลาสิ่งนี้ทำเพื่อให้คนมีความสุขในชาติปัจจุบันนี้

แต่ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าขุดลงไปในจิตวิญญาณนั้นเลย ถ้าขุดลงไปในจิตวิญญาณนั้น ปฏิสนธิจิตเวียนว่ายตาย

เกิดในวิภวภู เวลาคติปฏิสนธิเวียนว่ายตายเกิดในวิภวภู แล้วมีอะไรจะไปยับยั้งมันล่ะ ถ้ามีอะไรไปยับยั้งมัน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงสอนกรรมฐาน ๔๐ ห้อง คำว่า “กรรมฐาน ๔๐ ห้อง” ทำความสงบ ๔๐ วิธีการ นั่นน่าจะเข้าไปในจิตวิญญาณนั้น ถ้าเข้าไปในจิตวิญญาณนั้น จะไปขุดในจิตวิญญาณนั้น ถ้ามันขุดในจิตวิญญาณนั้น จิตวิญญาณนั้นได้รับการตัดแปลงแล้ว จิตวิญญาณนั้นมันจะไปไหนต่อไปล่ะ

จิตวิญญาณนั้นเหมือนเมล็ดพืช เมล็ดพันธุ์มันตกลงดินแล้วมันต้องงอกแน่นอน เมล็ดพันธุ์ที่มันดี คุณี หลวงปู่ขาว หลวงปู่ขาวท่านพิจารณาของท่าน พิจารณาจิตวิญญาณของท่านนะ ท่านบอกเปรียบเหมือนเมล็ดข้าว เมล็ดข้าวถ้ามันตกลงสู่ดิน มันมีน้ำ แห้งดินนั้นมันมีอากาศ มีแดด มันต้องงอกขึ้นมาแน่นอน แต่เมล็ดข้าวนั้นชาวบ้านเขาได้เก็บเกี่ยวแล้ว เขาได้ไปสีแล้ว แล้วเขาไปหุงแล้ว ทำให้เป็นข้าวสุกแล้ว เมล็ดข้าวเกิดอีกไม่ได้ไง

นี่ไง เวลาคติปฏิสนธินั้นๆ เมล็ดพันธุ์นั้น เมล็ดพันธุ์ที่ปฏิสนธิจิต ธาตุรู้ ธาตุรู้ที่มันเวียนว่ายตายเกิดในวิภวภู ถ้าเวียนว่ายตายเกิดในวิภวภู องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนมาที่นี่ ถ้ามาสอนที่นี่ เริ่มต้นก็บอกสอนให้ทำความสงบของใจเข้ามา กรรมฐาน ๔๐ ห้อง เวลากรรมฐาน ๔๐ ห้อง มันก็ไปตรงกับเรื่องมานโลภก็ย์ มันไปตรงกับเรื่องโลกใจ เรื่องโลกคือเรื่องอภิญญา เรื่องอภิญญาเป็นเรื่องโลกๆ โลกๆ เพราะอะไร เพราะอภิญญามันเกิดจากไหนล่ะ

สมัยพุทธกาลนะ สมัยโบราณมันไม่มีเทคโนโลยีใหม่ๆ คนเหาะเหินเดินฟ้าได้มันต้องเป็นตามความเป็นจริงมันถึงเหาะเหินเดินฟ้าได้ ในสมัยปัจจุบันนี้สลิงชักรอกทั้งนั้น ยิ่งเครื่องบินมันพาไปรอบโลก จะไปดวงจันทร์อีกต่างหาก นี่มันมีเทคโนโลยีขึ้นมา มันก็เลยหลอกหลวง ความหลอกหลวงนั้น เราก็ไปเชื่อความหลอกหลวงนั้นไง ถ้าความหลอกหลวง ไปเห็นความหลอกหลวงแล้ว ก็ตื่นเต้น เพราะอะไร เพราะจิตของเราคิดไม่ได้อย่างนั้น เราไม่ใช่คนทูลจริต ไม่ใช่ทูลจริตชนที่จะคิดหลอกหลวงชาวบ้าน เราเห็นเขาทำ เราก็ด้วยความใสซื่อ อือ! มหัทศจรย์ๆ

แต่ถ้าความเป็นจริง ความเป็นจริงสิ่งที่มีมหัทศจรย์นั้นก็เป็นเรื่องโลกๆ นะ เรื่องมานโลภก็ย์มานโลภก็ย์มันมีของมันอยู่แล้ว คุณี สมัยโบราณรบทัพจับศึก ใ้เครื่องรางของขลังก็มาจากนั้นนะ มาจากการรบทัพจับศึก แล้วเรื่องเครื่องรางของขลังมันก็เป็นของขำร่วย ของขำร่วยผู้ที่

เขามีอภิญา มีอภิญา เขาทำของสิ่งนั้นไว้เป็นของชำระ ใ้พวกเราเลยไปตื่นของชำระ ใ้
ใจ แล้วหัวใจมันทุกข์ละ พระพุทธศาสนาสอนอย่างนั้นหรือ

พระพุทธศาสนาสอนเข้ามาที่ใจนี้ ถ้าพระพุทธศาสนาสอนเข้ามาที่ใจนี้ หัวใจของเราที่
มันทุกข์มันยากอยู่นี้ ถ้ามันทุกข์มันยากอยู่นี้ มันจะแก้ไขอย่างไรที่ความทุกข์ความยากในหัวใจ
นี้ ถ้าความทุกข์ความยากในหัวใจ ทำความสงบของใจเข้ามา ถ้าใจสงบเข้ามา คนมันต้องมี
อำนาจวาสนา ไม่มีอำนาจวาสนา ทำความสงบของใจเข้ามา มันก็ไปเจอความคิดของตัวเอง เออ!
พระพุทธเจ้าบอกว่าสมาธิเป็นความว่าง มันก็คิดว่าง

คำว่า “คิดว่าง” ไม่ใช่ความว่างนะ มันคิดว่าง มันคิดของมันนะ ถ้าความว่างๆ พอมันตัว
มันเอง มันไม่ใช่เป็นความคิดว่าง ตัวมันว่าง ถ้าตัวมันว่าง ทำไมมันถึงว่าง

ถ้าตัวมันว่าง มีสติ แล้วความว่าง เรื่องของฌาน แล้วความว่าง ความว่างมีหลายระดับ
นัก ความว่างของปุถุชน ความว่างของพระโสดาบัน ความว่างของพระสกิทาคามี ความว่างของ
พระอนาคามี แล้วความไม่มีตัวตนของพระอรหันต์นะ มันเป็นเรื่องหนึ่งเลยนะ ความว่างมัน
เป็นชั้นๆ เข้าไป

แล้วชั้นๆ เข้าไปนะ ความที่มันชั้นๆ เข้าไป เหมือนส้ม ส้มเอามาตั้งอยู่ที่นี่ ส้ม เราหยิบส้ม
แต่ละคน ส้มมีเปลือก แล้วใครไม่รู้ กินส้มทั้งเปลือกเลย ถ้าคนฉลาดเขาปอกเปลือกส้ม ปอก
เปลือกส้มแล้ว คนที่เขาละเอียดรอบคอบ เขายังไปใยส้ม เขายังแกะอีกต่างหาก ยิ่งเป็นชาววังนี้
เขาแกะให้พร้อมเลย ผลไม้เขาสลักมาให้เสร็จ เขาแกะผลไม้มาจนไม่กล้าตัด มันสวยกินไป เรา
ไม่กล้าตัดนะ

ถ้าคนที่เขาฉลาด ความว่าง ความว่างแค่ไหน ความว่างอย่างไร ถ้ามันว่าง มันมีอะไร
เป็นความว่าง ความว่าง มันมีเหตุผลอะไรถึงเป็นความว่าง แต่ถ้าคิดว่าว่าง เราคิดว่าว่างก็
ความคิด นี่ไง เวลาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประเสริฐเลิศเลอมาก แต่ด้วย
วุฒิภาวะของสังคมไทย วุฒิภาวะของชาวพุทธที่อ่อนแอนี้ เวลาพูดแล้วพูดไม่เหมือนกัน ไม่
เหมือนกันแล้วไม่มีเหตุมีผลไง

แต่ถ้ามันมีเหตุมีผลนะ พูดก็รู้ เพราะอะไร เพราะเขาว่างๆ ว่างๆ เขาหยิบส้มมาทั้งลูก
เขาบอกว่าส้มนี้หวานหวาน ส้มนี้หวานหวาน ใ้พวกเราคนกินส้มเป็นกึ่งๆ เนาะ เอ๊ะ! ทำไมเขา

ไม่ปกเปลือก เอ๊ะ! ทำไมเขาไม่ปกเปลือก เพราะเขาไม่เคยทำไง ถ้าคนไม่เคยทำ คนไม่เคยปกเปลือก มันก็ไม่ว่าปกเปลือกอย่างไรหรอก แล้วเวลาปกเปลือกก็ปกแล้ว ก็ปกความคิดนั้นแหละ ก็เป็นความคิดอันเดิมนี้แหละ แล้วก็บอกว่าเราคิดให้ว่างไง เวลาเราคิดฟุ้งซ่าน แล้วก็บอกว่าอันนี้ก็เลส พอคิดให้ว่าง บอกว่านี่ธรรมะ ก็ความคิดอันเดียวนั้นนะ

แต่ถ้าครูบาอาจารย์ของเราสอนปัญญาอบรมสมาธินะ ปัญญาอบรมสมาธิ เราใช้ความคิดไล่ความคิด ความคิดที่มันเกิดขึ้น ความคิดเป็นสติปัญญาเท่าทันความคิดของตนเอง ความคิดของตนเอง คิดแล้วมันแผดเผาตัวเราไหม ความคิดถ้าคิดแล้วมันเจ็บช้ำน้ำใจไหม แล้วทำไมคิดซ้ำคิดซาก นี่จะปกเปลือก

มันต้องมีเหตุมีผลของมัน เวลาพุทโธๆ เราบริหารของเราๆ แล้วถ้ามาบริหารแล้วตั้งแต่เดิมเวลาเราพุทโธของเรามันขัดมันแย้งทั้งนั้นนะ พุทโธแล้วก็คิดเรื่องนู่น คิดเรื่องร้อยแปดเลย พอมันขัดมันหลาย มันมีสติปัญญาขึ้นมา พอพุทโธกับอารมณ์ความรู้สึก เออ! ชักเข้ากันว่าดี ใสนั้นก็ว่า เออ! พุทโธกับเราเป็นอันเดียวกันแล้วเนาะ พอพุทโธๆ พุทโธจนพุทโธไม่ได้แล้วเนาะ พุทโธแล้วก็พุทโธไปเรื่อยๆ ใจ ปกเปลือกต้องปกให้ได้ ถ้าปกเปลือกไม่ได้ มันไม่ได้รับรสหวานของเนื้อสัมผัส

ถ้ารสหวานของเนื้อสัมผัสนะ เวลาเป็นสมาธิขึ้นมามันแปลกใจ เวลาคนเป็นสมาธินะ คำว่า “สมาธิ” คนเราไม่เคยได้สัมผัส พอได้สัมผัสนะ ดุสิ เหมือนคนที่แบบว่าสลบไสลไป คนสลบไสลไปฟื้นขึ้นมา เอ๊ะ! ฉันเป็นอะไรๆ ฉันไม่รู้ตัว แต่เขาวางยาสลบไป

แต่ของเรา ดุสิ เวลาครูบาอาจารย์ของเราเวลาท่านเข้าผ่าตัด เขาถามหมอเลย ใช้เวลาเท่าไร ไม่ต้องวางยา ท่านกำหนดของท่านเลย แล้วผ่าเลย ทำไมท่านทำของท่านได้ล่ะ เวลาครูบาอาจารย์ท่านทำของท่านได้ ท่านไม่ตกอกตกใจ

ไอ้เรานะ เวลาหมอจะผ่าตัด สะดุ้งเลยล่ะ แล้วก็ปวดๆ แล้วก็บอกว่า เดี่ยวกำหนด เดี่ยวผ่าเลยนะ พอหมอผ่ามันดินตกเตียงเลย...ตัดจจริต ไอ้พวกตัดจจริตมันก็เยอะ แต่ไอ้พวกความจริงๆ นะ ใสนั้นเขาทำนะ

เวลาครูบาอาจารย์ท่านทำนะ ท่านทำไว้ให้เห็นว่า จิตใจที่มันประพฤติปฏิบัติแล้วมันมีคุณสมบัติอย่างนี้ ถ้ามีคุณสมบัติ มันเป็นประโยชน์กับการที่ปฏิบัติแล้วมันต้องมีผลอยู่จริงใจ

อึดอัดสมบัตินั้น ใครมีสติปัญญาที่ดีเท่าทันความคิดของตน รู้จักคัดเลือดแยกแยะ วัฒนธรรม ศิลปวัฒนธรรมหล่อหลอมให้จิตใจนี้มันนวล จิตใจนี้อ่อนโยน ทำให้จิตใจของคนมันไม่แข็ง กระด้าง นั่นนะเพื่อคุณงามความดี

แต่ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ภาวนามย ปัญญา ปัญญาที่เกิดจากจิต เกิดจากจิตวิญญาณนั้น แก้ไขจิตวิญญาณนั้น ถ้าแก้ไขจิต วิญญาณนั้นนะ จิตวิญญาณนั้นนะมันมีความไม่รู้ มีอวิชชา อวิชชาคือจิตใต้สำนึก เวลาเรื่องที่ มันผุดขึ้นมาจากกลางหัวใจ มันผุดขึ้นมาจากหัวใจ มันมาจากไหน มันมาจากต้นหาความ ทะยานอยากที่มันขับดันออกมาจากใจ

ทั้งๆ ที่พลังงาน ความรู้สึก ชีวิตนี้คืออะไร ชีวิตนี้คือพลังงาน พลังงานตั้งอยู่บนกาลเวลา พลังงานตั้งอยู่บนกาลเวลาก็คิดชีวิต ชีวิตนี้คือพลังงาน พลังงานนั้นมันมีอวิชชา พลังงานนั้นมัน มีกิเลสต้นหาความทะยานอยาก พลังงานนั้นมีครอบครัวของมารควบคุมมันอยู่ เวลาเรา พิจารณาของเราเข้าไป เราจะไปสำรวจไปกายครอบครัวของมาร ตั้งแต่หลานมัน ลูกมัน พ่อมัน ปู่มัน เรากายเราชำระของมันออก พลังงานที่ได้ชำระ ที่ได้สำรวจ ได้กายออก ได้กายอะไร กาย ต้นหาความทะยานอยาก เห็นไหม สิ่งนั้นมันก็เป็นพลังงาน แต่พลังงาน สิ่งที่มีมันจะแก้ไขแล้ว มันต้องมีภาวนามยปัญญา ปัญญาที่สำรวจไปกายของมันขึ้นมา ถ้ากายขึ้นมา นี้ภาวนามย ปัญญา ปัญญาอย่างนี้ปัญญาในพระพุทธศาสนา

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาสอนธรรมๆ อริยสัจ สัจจะความจริง สัจจะความจริงมันมีคุณค่า แต่เพราะว่าผู้ที่ประพฤติปฏิบัติมันเข้าไม่ถึงสัจจะอันนี้ไง พอเข้าไม่ถึงสัจจะอันนี้ มันเกิดจินตนาการไป คำว่า “จินตนาการไป” แต่มีธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นทางวิชาการใช้ใหม่ มันก็จินตนาการอย่างนั้นขึ้นมาใช้ใหม่ แล้วก็สร้างอารมณ์ๆ แล้วมันก็ มาแปะไว้ใจ เอากิเลสมาแปะกับธรรมชาติไว้ใจ ความรู้ความเห็นของมันก็มาแปะมาแขวนไว้ตาม ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

เวลาคนที่เขาทำสังคายนาๆ เขาบอกว่า พุทธพจน์มันเป็นพุทธภาษิต ใ้พวกเรามัน สวางภาษิตใจ ใ้สวางภาษิตยังตื่นนะ ใ้กิเลสภาษิตนะ ใ้ความโง่งงแต่ตุนภาษิตนั้นนะ ใ้บ้า บอคอแตกนั้นนะ มันมาแปะไว้ในศาสนานะ ใ้เราก็ตื่อ ตื่ออะไร เพราะมันขลังดีใจ อะไรที่มัน

ตื่นตื่น อะไรที่มันดูแปลกประหลาด โอ้ย! ซอบๆ แต่ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คีล สมาธิ ปัญญา

คีลคือความปกติของใจ ถ้าใจเป็นปกตินะ เราอยู่ในบ้านในเรือนของเรา เราก็มีความสุขของเรา ในร่างกายของเรา ในหัวใจของเรานะ มันก็ไม่ฟุ้งซ่านไม่ตีตื้นจนเกินไป เพราะอะไร เพราะเราเห็น นี่คือการผิดปกติ ถ้ามันตีตื้น นี่คือการผิดปกติ จิตใจเราผิดปกติแล้วละ มันผิดปกติเพราะอะไรละ ถ้ามันผิดปกติ เราตั้งสติของเราไว้ แล้วถ้าตั้งสติแล้วเรายังเอาชนะตัวเองไม่ได้ เราระลึกถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พุทธานุสติ

เราพูดบ่อย อยู่กับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตลอดภัย ระลึกถึงพุทโธนี่ปลอดภัย คนเฒ่าคนแก่เนะ โบราณเขาตกใจเขาจะพุทโธๆ เลยนะ เพราะเขาฝังไว้จนเป็นจิตเป็นนิสัย เวลาคนเขาตกใจ เขามีอะไรกระทบกระเทือนในชีวิตของเขา เขาจะอุทานด้วยคำว่า “พุทโธๆ” เพราะเขาฝึกของเขาไว้ นี่อยู่กับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปลอดภัยที่สุด เห็นไหม พุทธมามกะ มีพระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ เป็นที่พึ่ง เรามีรัตนตรัยเป็นที่พึ่งของเรา ทั้งๆ ที่เราฝึกของเราไม่ได้ แล้วถ้าเราฝึกของเรา นั่นนะคือประสบการณ์จริงของเรา

ในการประพฤติปฏิบัติเนะ ปรีชาปฏิบัติ ปฏิภาณ การศึกษาๆ มา ศึกษามาเป็นทฤษฎี ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า บอกธรรมะเป็นธรรมชาติๆ นี่แหละเป็นธรรมชาติ สิ่งที่เป็นธรรมชาติคือทฤษฎีที่วางไว้ ทฤษฎีความเป็นธรรมชาติไง แล้วชีวิตเราก็เป็นธรรมชาติอันหนึ่งนะ กิเลสก็เป็นธรรมชาติอันหนึ่งที่มันเกาะกินในหัวใจของคนนะ กิเลสมันฝังอยู่ในจิตใจของสัตว์โลก สิ่งที่ยังเป็นธรรมชาติอันหนึ่ง ธรรมชาติที่มันเกิดดับไป

แต่เวลาเราฝึกหัดของเรา เรามีสติปัญญาของเรา เราทำสมาธิของเรา เราเกิดปัญญาของเรา นี่เกิดอริยสัจ จิตนี้มันกลั่นออกมาจากอริยสัจ จิตนี้มีการกระทำ มันสำรวจมันคายของมันนะ มันคายของมัน นี่เป็นปัจเจกตั้ง เป็นสันตสิทฺฐิโก เป็นของส่วนบุคคลนะ เป็นของของคนคนนั้น เป็นของของจิตดวงนั้น ถ้ามันเป็นการยื่นให้การมอบให้ได้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จะยื่นให้จะมอบให้ จะขนพวกเราไปหมดเลย

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสร้างสมบุญญาธิการมา ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ด้วยความปรารถนามาริ้อัสตรฺชนสตรฺ ด้วยความเมตตา

เราเห็นคนโกงกัน คนทำร้ายกัน คนรังแกกัน เราอยากช่วยเหลือเขาทั้งนั้นนะ เราอยากช่วยเหลือเขาทั้งนั้นนะ แต่เพราะมันเป็นเวรเป็นกรรมของเขา เห็นไหม คนที่โดนรังแกอยู่ เราไปบอกเขาว่า เอ็งโดนรังแกนะ เอ็งไม่ควรจะไปเสียเปรียบเขาซะ เขาบอกว่า มันเป็นความพอใจของฉันนะ จะมายุ่งกับฉันได้อย่างไร...เขายังพอใจของเขา เขายังมีความสุขของเขา มันเป็นความสมยอมของเขา แล้วเราจะไปพูดๆ นี่ไง กรรมของสัตว์ๆ ไง

แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะร้อยสัตว์ชนสัตว์ ร้อยสัตว์ชนสัตว์ในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก่อนไง บุปเพณิวาสนาสติปัญญา ตั้งแต่พระเวสสันดรไป ปัจจุบันนี้เรามาเกิดเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะร้อยสัตว์ชนสัตว์ ร้อยสัตว์ชนสัตว์ใจดวงนี้ไง ใจดวงนี้เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ชากศพที่แต่ละภพแต่ละชาติเอามาไว้มันกองเหนือโลกนี้อีกนะ เพราะมันไม่มีต้นไม่มีปลาย เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะนะ แต่เวลามันจะสำเร็จขึ้นมา มันทำลายขึ้นมา ทำลายหัวใจอันนี้ไง ร้อยสัตว์ชนสัตว์ตรงนี้ก่อนไง แล้วก็เสด็จญาณ เสด็จญาณเข้าไปในบริษัท ๔ ใครมีอำนาจวาสนา คำว่า “มีอำนาจวาสนา” คือฟังแล้วมันมีเหตุมีผล เออ! พระพุทธเจ้าพูดถูกต้อง พระพุทธเจ้าพูดดี พระพุทธเจ้าพูดถึงชีวิตเรา เอ๊ะ! ชีวิตเรามันลำเค็ญ ชีวิตเราควรจะทำอย่างไร นี่มันคิดไฉน

แต่ถ้ามันไม่มีวาสนานะ มันเดินชนพระพุทธเจ้าเลย มันไม่สนหรอก บอกมัน มันก็ไม่ฟัง คนมันหนา เวลาจิตใจมันหนา จิตใจมันตัน มันไม่ฟังอะไรทั้งสิ้น แต่ถ้าคนมีอำนาจวาสนา เหมือนดอกบัวมันโผล่อยู่กลางน้ำ โคนแสงแดดมันจะบานของมันไฉน

จิตใจของเรามันทุกข์มันยาก สวากสาวกะผู้ได้ยินได้ฟัง มันต้องมีครูบาอาจารย์นะ มีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศน์ว่าการ เหมือนแสงแดดที่มันต้องกับดอกบัว มันจะเบ่งบานไฉน จิตใจที่มันเบ่งบาน จิตใจที่มันเบ่งบาน หมายถึงว่า จิตใจที่มันแสวงหาทางออก จิตใจที่มันมีอำนาจวาสนาที่มันจะมีการกระทำกับใจดวงนั้นไฉน ถ้าทำกับใจดวงนั้น นี่สัมผัส มันจะแกะแกะเปลือกมัน จะทำความสะอาด แล้วรสหวาน รสหวาน รสของธรรมชาติซึ่งรสทั้งปวง วิมุติติรส เลิศใน ๓ โลกธาตุ เลิศมาก เลิศจนพ้นจากรสใน ๓ โลกธาตุนี้ มันอยู่ที่ไหนละ อยู่ที่ใจนี้ นี่พูดถึงธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสำคัญมากนะ

บางประเพณีวัฒนธรรม ผู้ที่มีบุญมาเกิดเขาก็พาพวกเราทำคุณงามความดีกัน คุณงามความดีก็สร้างสมบุญญาบารมี แต่ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมโอสธแก้ไขการเกิด การแก่ การเจ็บ การตาย แก้ไขความทุกข์ความยากในใจของเรา เห็นไหม วิมุติ รสเลิศที่สุด เอวัง